

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 62/2015
28.01.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Зорана Таталовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Б.Ц. и др., због кривичног дела силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Ц. - адвоката Р.С. и браниоца окривљеног Д.Ж. - адвоката М.С., поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К.509/11 од 02.11.2012. године и Апелационог суда у Београду Кж1 2099/2013 од 03.07.2014. године, у седници већа одржаној дана 28.01.2015. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Ц. - адвоката Р.С., поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К.509/11 од 02.11.2012. године и Апелационог суда у Београду Кж1 2099/2013 од 03.07.2014. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 9) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу **ОДБАЦУЈЕ**.

ОДБАЦУЈЕ СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Д.Ж. - адвоката М.С., поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К.509/11 од 02.11.2012. године и Апелационог суда у Београду Кж1 2099/2013 од 03.07.2014. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К.509/11 од 02.11.2012. године окривљени Б.Ц., Д.Ж. и П.К. су оглашени кривим због извршења кривичног дела силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. КЗ, па су окривљени Б.Ц. и П.К. осуђени на казне затвора у трајању од по 4 (четири) године, а окривљени Д.Ж. је осуђен на казну затвора у трајању од 2 (две) године.

Истом пресудом окривљени Б.Ц. и Д.Ж. су обавезани да плате суду на име трошкова кривичног поступка износе од по 20.800,00 динара и то по 800,00 динара на име налаза и мишљења судског вештака А.Н. и по 20.000,00 динара на име судског паушала, а у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Окривљени П.К. је ослобођен од дужности плаћања трошкова кривичног поступка и одређено је да исти падају на терет буџетских средстава.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 2099/2013 од 03.07.2014. године одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Београду, окривљеног П.К. и његовог браниоца - адвоката С.Н., бранилаца окривљеног Д.Ж. - адвоката Б.Г. и адвоката Б.Ф. и бранилаца окривљеног Б.Ц. - адвоката П.Р. и адвоката Р.С., као и жалба супруге окривљеног Б.Ц., Н.Ц. и потврђена је пресуда Вишег суда у Београду К.509/11 од 02.11.2012. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног Б.Ц. - адвокат Р.С. из разлога прописаних одредбама члана 485. став 1. тачка 1) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев сагласно одредбама члана 492. ЗКП;

- бранилац окривљеног Д.Ж. - адвокат М.С. из разлога прописаних одредбама члана 485. став 1. тачка 1) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд на основу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укине у целини првостепену и другостепену одлуку или само другостепену одлуку у односу на окривљеног Д.Ж. и предмет врати на поновно суђење првостепеном или апелационом суду, с тим да наложи да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем, те да одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи.

Врховни касациони суд је, након испитивања захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених у смислу одредби члана 487. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Ц. - адвоката Р.С. Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног Б.Ц., сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су поднети захтеви за заштиту законитости и, након оцене навода изнетих у захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених, уз примену члана 604. став 1. ЗКП у односу на првостепену пресуду („Службени гласник РС“ број 72/11 од 28.09.2011. године који се примењује од 01.10.2013. године) (у даљем тексту:ЗКП), је нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Ц. је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 9) и члана

439. тачка 2) ЗКП, док су у осталом делу испуњени услови за одбачај захтева (члан 487. став 1. тачка 3) ЗКП).

Бранилац окривљеног Б.Ц. у захтеву за заштиту законитости истиче да се у конкретном случају ради о погрешној правној квалификацији кривичног дела, обзиром да радње које је окривљени Б.Ц. критичном приликом предузео према оштећеној С.Н. никако не би могле представљати кривично дело силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. КЗ за које је окривљени оптужен и оглашен кривим, већ би могле представљати само кривично дело блудне радње. Овим наводима браниоца окривљеног се првостепена и другостепена пресуда суштински побијају због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Ц. се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани из следећих разлога:

Наиме, из чињеничног описа радње извршења кривичног дела утврђеног у изреци првостепене пресуде и то да је окривљени Б.Ц. „...принудио на обљубу малолетну С.Н. употребом силе, на тај начин што је ...“, јасно и недвосмислено произилазе сва битна законска обележја кривичног дела силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. КЗ за које је окривљени оптужен и оглашен кривим правноснажном пресудом.

Поред тога, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Ц. у делу у којем се указује да како кривичноправне радње које је предузео окривљени Б.Ц. садрже сва битна обележја кривичног дела блудне радње, а не кривичног дела силовање за које је оглашен кривим, то је за исте наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења. Овим наводима браниоца окривљеног се првостепена и другостепена пресуда побијају због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Имајући у виду да, како и овај суд налази да се у конкретном случају ради о кривичном делу силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. КЗ, а за које кривично дело није наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења, то сходно томе првостепени и другостепени суд нису повредили одредбе кривичног поступка у погледу наступања застарелости кривичног гоњења за кривичноправне радње које је предузео окривљени Б.Ц. и за које је оглашен кривим и осуђен, дакле нису учинили повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Ц.

Такође, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем се истиче да је првостепени суд прекорачио оптужбу тиме што је у изреку пресуде додао речи које нису садржане у диспозитиву оптужног акта јавног тужиоца и то „уз противљење окривљеног Ж. да окривљени Ц. оствари своју намеру“, а које прекорачење оптужбе је довело до

тога да окривљени Ц. буде осуђен на 4 године затвора, а окривљени Д.Ж., иако организатор, на само 2 године затвора и то за потпуно истоветне кривичноправне радње за које су обојица окривљених оптужени. Овим наводима браниоца окривљеног се првостепена пресуда побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Исти наводи о битној повреди одредаба кривичног поступка били су предмет разматрања Апелационог суда у Београду који је поступао по жалби браниоца окривљеног Б.Ц. изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду К.509/11 од 02.11.2012. године. Апелациони суд у Београду као другостепени је ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни 8 пресуде Кж1 2099/2013 од 03.07.2014. године изнео у свему јасне, детаљне и целовите разлоге, које и Врховни касациони суд у потпуности прихвата као правилне, те у смислу члана 491. став 2. ЗКП на ове разлоге и упућује.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Ц. у осталом делу, као и захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Д.Ж., су одбачени.

Наиме, бранилац окривљеног Б.Ц. у осталом делу захтев подноси због кршења основних људских права окривљеног, истицањем да је суд прекршио одредбе члана 6. Европске конвенције о људским правима, повредивши право окривљеног на поштено и правично суђење, као и суђење у разумном року, јер је предметни кривични поступак трајао 18 година, те да је суд прекршио и одредбе Европске конвенције о правима детета. Такође, и бранилац окривљеног Д.Ж. захтев за заштиту законитости подноси због кршења основних људских права окривљеног, истицањем да су грубо повређена уставна права окривљеног у смислу одредаба чланова 32. став 1. и 34. став 2. Устава Републике Србије, јер му је повређено право на правично суђење и казна му није одређена према пропису који садржи императивне норме у смислу одмеравања и изрицања казне.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносиоци захтева за заштиту законитости уз захтеве нису доставили одлуке Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ове повреде захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Б.Ц. и Д.Ж. немају прописани садржај, па је на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у овом делу захтеве одбацио.

Поред тога, бранилац окривљеног Д.Ж. у осталом делу захтева за заштиту законитости указује и на повреду одредаба члана 368. став 1. тачка 11) раније

важећег ЗКП (сада важећи члан 438. став 2. тачка 2) ЗКП), истицањем да је изрека првостепене пресуде противречна сама себи, да су разлози пресуде противречни изреци пресуде, те да нису наведени разлози о чињеницама које су предмет доказивања или су ти разлози потпуно нејасни, као и да о чињеницама које су предмет доказивања постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа или записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника. Осим тога, указује се и на повреду одредбе члана 17. раније важећег ЗКП (сада важећи члан 16. ЗКП), истицањем да суд није истинито и потпуно утврдио чињенице које су од важности за доношење законите одлуке, те да није са једнаком пажњом испитао и утврдио како чињенице које терете окривљеног, тако и оне које му иду у корист обзиром да из исказа оштећене С.Н. која је изјавила да са окривљеним Д.Ж. није имала ни вагинални, а ни орални однос, јасно произилази да окривљени Д.Ж. својим радњама није могао извршити кривично дело силовање из члана 178. став 3. у вези става 1. КЗ које му је стављено на терет и за које је оглашен кривим и осуђен, а коју повреду је, према наводима захтева, учинио и другостепени суд потврђујући првостепену пресуду. Такође се указује и на повреду одредбе члана 356. став 1. тачка 6) раније важећег ЗКП (сада важећи члан 424. став 1. тачка 7) ЗКП), истицањем да суд није окривљеном у изречену казну затвора урачунао време проведено у притвору у трајању од 43 дана што би представљало повреду закона из члана 439. тачка 4) ЗКП. Поред тога, бранилац окривљеног у образложењу захтева истиче да судови нису правилно поступили при одмеравању казне окривљеном у смислу одредбе члана 57. КЗ, обзиром да су погрешно ценили животну доб окривљеног који је у време извршења кривичног дела имао 18 година и 4 месеца, а не 19 и по година како то погрешно констатује суд, а што би представљало повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП. Наведене повреде у смислу члана 485. став 4. ЗКП не представљају разлоге због којих је дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу.

Наиме, одредбом члана 485. став 4. ЗКП ограничено је право окривљеног (дакле и његовог браниоца сходно одредби члана 71. тачка 5. ЗКП) на подношење захтева за заштиту законитости у погледу разлога због којих могу поднети овај ванредни правни лек и то таксативним набрајањем повреда које су учињене у првостепеном поступку и поступку пред апелационим односно другостепеним судом (члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП).

Имајући у виду да бранилац окривљеног Д.Ж. у осталом делу захтева за заштиту законитости правноснажне пресуде побија због повреда које нису таксативно набројане у члану 485. став 4. ЗКП, дакле због повреда које не представљају разлоге због којих је дозвољено подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног и његовог браниоца, а због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Д.Ж. у овом делу оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Б.Џ. - адвоката Р.С., Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца окривљеног Б.Џ. у односу на напред наведене повреде одбио као неоснован, а у осталом делу је исти захтев одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у вези члана 484. ЗКП, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Д.Ж. одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.